

	PŘEDMLUVA	11
1.	VŠEOBECNÁ ČÁST	
1.1	Chemické léčivo a jeho vývoj (<i>B. Melichar</i>)	14
1.1.1	Předmět studia farmaceutické chemie	14
1.1.2	Vývojové etapy léčiv	16
1.1.3	Chemické léčivo v praxi	24
1.1.4	Přehled objevů v oblasti léčiv chemického charakteru	27
1.2	Základy tvorby nových léčiv (<i>B. Melichar</i>)	35
1.2.1	Empirický výběr léčiv 1. a 2. generace	35
1.2.2	Racionální obměna struktury léčiv 3. generace	38
1.2.3	Výpočty struktur léčiv 4. generace	74
2.	CHEMOTERAPEUTIKA CENTRÁLNÍ NERVOVÉ SOUSTAVY	
2.1	Inhalační anestetika (<i>B. Melichar</i>)	80
2.1.1	Anorganické plyny	84
2.1.2	Uhlovodíky a ethery	86
2.1.3	Halogenderiváty uhlovodíků a etherů	89
2.2	Sedativa, hypnotika a nitrožilní anestetika (<i>B. Melichar</i>)	95
2.2.1	Bromidy	99
2.2.2	Alkoholy a jejich funkční deriváty	100
2.2.3	Amidy a ureidy	103
2.3	Antiepileptika (<i>L. Nováček</i>)	120
2.3.1	Monocyklické sloučeniny	122
2.3.2	Polycyklické sloučeniny	127
2.4	Psychofarmaka (<i>J. Sova</i>)	129
2.4.1	Antipsychotika (neuroleptika)	133
2.4.2	Antineurotika (trakvilizéry)	148
2.4.3	Antidepresiva	155
2.4.4	Nootropní látky	161
2.4.5	Psychostimulancia	163
2.4.6	Halucinogeny	165
2.5	Analgetika-anodyna (<i>J. Chocholoušová</i>)	167
2.5.1	Přírodní alkaloidy z opia	170
2.5.2	Polosyntetické deriváty morfinu a kodeinu	172
2.5.3	Syntetické analogy morfinu	176
2.5.4	Analgetické peptidy	182
2.6	Analgetika-antipyretika (<i>L. Nováček</i>)	185
2.6.1	Deriváty anilinu	187
2.6.2	Deriváty kyseliny salicylové	189
2.6.3	Deriváty pyrazolonu	193
2.6.4	Deriváty indolu	197
2.6.5	Deriváty kyseliny fenylacetové	198

2.7	Dychové a obehové analeptiká (<i>L. Křážko</i>)	201
2.7.1	Gáfor a etiologicky s ním súvisiace analeptiká	202
2.7.2	Analepticky účinné alkaloidy a horčiny	207
2.7.3	Analeptiká iných štruktúr	216

3. CHEMOTERAPEUTIKA PERIFERNÍ NERVOVÉ SOUSTAVY

3.1	Místní anestetika (<i>J. Sova</i>)	220
3.1.1	Estery	229
3.1.2	Amidy a anilidy	233
3.1.3	Karbamáty	236
3.2	Myorelaxancia (<i>L. Nováček</i>)	238
3.2.1	Myorelaxancia ze skupiny kationaktivních sloučenin	240
3.2.2	Myorelaxancia ze skupiny donorů elektronů	244

4. CHEMOTERAPEUTIKA VEGETATIVNÍ NERVOVÉ SOUSTAVY

4.1	Adrenomimetika (<i>J. Chocholeušová</i>)	250
4.1.1	Deriváty fenylethylaminu	257
4.1.2	Deriváty fenylisopropylaminu	260
4.1.3	Deriváty jiné struktury	264
4.2	Adrenolytika (<i>J. Sova</i>)	267
4.2.1	α -adrenolytika	270
4.2.2	β -adrenolytika	278
4.3	Cholinomimetika (<i>B. Melichar</i>)	282
4.3.1	Cholinomimetika přímá	284
4.3.2	Inhibitory cholinesteras	290
4.3.3	Reaktivátory cholinesteras	295
4.4	Cholinolytika a muskulotropní spasmolytika (<i>J. Hartl</i>)	300
4.4.1	Skupina atropinu	300
4.4.2	Skupina papaverinu	314
4.5	Histamin a antihistaminika (<i>J. Hartl</i>)	318
4.5.1	Skupina histaminu	319
4.5.2	Antihistaminika	322

5. CHEMOTERAPEUTIKA OBĚHOVÉ A KREVŇÍ SOUSTAVY

5.1	Antitrombotika (<i>B. Melichar</i>)	342
5.1.1	Skupina heparinu	345
5.1.2	Deriváty kumarinu a indandionu	348
5.1.3	Fibrinolytika a antifibrinolytika	353
5.1.4	Peptidické koagulační faktory a inhibitory	355
5.2	Hypolipidemika (<i>B. Melichar</i>)	358
5.2.1	Deriváty α -aryloxyalkanových kyselin	360
5.2.2	Iontoměnič	363
5.3	Kardiotonické glykosidy (<i>M. Čeladník</i>)	365
5.3.1	Kardenolidy	374
5.3.2	Bufadienolidy	380
5.4	Antihypertenziva (<i>M. Čeladník, J. Sova</i>)	382
5.4.1	Deriváty imidazolinu	388
5.4.2	Deriváty guanidinu	389
5.4.3	Deriváty aryylethylaminu	390

5.4.4	Alkaloidy Rauwolfie	391
5.4.5	Hydrazinoftalaziny	393
5.4.6	Oniové sloučeniny a aminy	395
5.5	Vazodilatancia (M. Čeladník)	398
5.5.1	Soli a estery kyseliny dusité a dusičné	400
5.5.2	Deriváty pyridinkarboxylových kyselin	402
5.5.3	Deriváty furanochromonu, chromonu a benzofuranu	403
5.5.4	Deriváty xantinu a pyrimido[5,4-d]pyrimidinu	404
5.5.5	Deriváty aminů a dusíkatých heterocyklů	406
5.5.6	Nukleotidy a nukleosidy	409
5.5.7	Vazodilatancia různých struktur	411
5.6	Krevní náhrady (J. Hartl)	413
5.6.1	Proteiny	416
5.6.2	Polysacharidy	418
5.6.3	Syntetické polymery	420
6.	CHEMOTERAPEUTIKA TRÁVICÍ A VYLUČOVACÍ SOUSTAVY	
6.1	Acida a antacida (B. Melichar)	422
6.1.1	Acida	422
6.1.2	Antacida	425
6.2	Adsorbencia (B. Melichar)	433
6.2.1	Adsorbencia nepolární	433
6.2.2	Adsorbencia polární	435
6.3	Perorální antidiabetika (M. Čeladník)	440
6.3.1	Sulfonylmočoviny a sulfonamidy	441
6.3.2	Biguanidy	448
6.4	Laxativa (L. Kňážko)	451
6.4.1	Osmoticky působící látky	452
6.4.2	Napučiavací látky	453
6.4.3	Změkčující látky	455
6.4.4	Látky působící chemicky po celé délce črevného traktu	456
6.4.5	Látky dráždivé převážně hrubé črevo	456
6.5	Diuretika (M. Čeladník)	462
6.5.1	Deriváty kyseliny uhličitě, aminopyrimidinu a aminotriazinu	466
6.5.2	Sulfonamidy	467
6.5.3	Deriváty aryloxyoctové kyseliny	476
6.5.4	Antagonisté aldosteronu	478
7.	BIOKATALYZÁTORY	
7.1	Vitamíny (L. Kňážko)	484
7.1.1	Vitamíny skupiny A	488
7.1.2	Vitamíny skupiny B	491
7.1.3	Vitamín C	512
7.1.4	Vitamíny skupiny D	515
7.1.5	Vitamíny skupiny E	520
7.1.6	Vitamíny skupiny K	522
7.1.7	Bioflavonoidy	526
7.2	Hormony (M. Čeladník)	532
7.2.1	Hormony odvozené od aminokyselin, hormony peptidové a proteohormony	537
7.2.2	Prostaglandiny	567

A 7.2.3	Hormony steroidní	573
7.3	Enzymy (K. Palát)	604
7.3.1	Glykosidasy	607
7.3.2	Peptidhydrolasy	608
8.	PROTIINFEKČNÍ A PROTIINVAZNÍ CHEMOTERAPEUTIKA (K. Palát)	
8.1	Dezinficiencia a antiseptika (L. Nováček)	618
8.1.1	Dezinficiencia a antiseptika oxidačního typu	620
8.1.2	Dezinficiencia a antiseptika ze skupiny těžkých kovů	626
8.1.3	Dezinficiencia a antiseptika odvozená od boru	635
8.1.4	Dezinficiencia a antiseptika odvozená od různých organických sloučenin	636
8.2	Antimykotika (K. Palát)	662
8.2.1	Sírné sloučeniny	664
8.2.2	Deriváty acetylenu	666
8.2.3	Skupina imidazolu	667
8.2.4	Antimykotická antibiotika	670
8.3	Antiprotozoika (K. Palát)	675
8.3.1	Sloučeniny polokovů	675
8.3.2	Sloučeniny neobsahující polokovy	680
8.3.3	Antimalarika	684
8.4	Antibakteriální chemoterapeutika (K. Palát)	693
8.4.1	Sulfonamidy	697
8.4.2	Nitrofurany	711
8.4.3	Chemoterapeutika typu kyseliny nalidixové	715
8.4.4	Antibiotika odvozená od jedné aminokyseliny	717
8.4.5	Antibiotika dipeptidového charakteru	722
8.4.6	Antibiotika polypeptidového charakteru	744
8.4.7	Aminoglykosidová antibiotika	748
8.4.8	Tetracyklinová antibiotika	755
8.4.9	Makrolidová antibiotika	781
8.4.10	Ansamycinová antibiotika	766
8.4.11	Antibiotika různých struktur	767
8.4.12	Antituberkulotika	770
8.5	Antivirotika (K. Palát)	782
8.5.1	Deriváty adamantanu	784
8.5.2	Thiosemikarbazony	785
8.5.3	Purinové a pyrimidinové nukleosidy a příbuzné sloučeniny	785
8.5.4	Interferony a induktory interferonu	788
8.6	Antineoplastiká (L. Kňážko)	790
8.6.1	Inhibitory mitózy	792
8.6.2	Alkylačné látky	795
8.6.3	Antimetabolity	809
8.6.4	Látky tvořící komplexy s DNA	823
8.6.5	Hormóny	827
8.6.6	Iné antineoplastiká	828
8.7	Anthelmintika (K. Palát)	831
8.7.1	Halogenované fenoly	833
8.7.2	Piperazin a jeho deriváty	835
8.7.3	Sloučeniny amidinového typu	837

8.8	Insekticidní látky (<i>B. Melichar</i>)	842
8.8.1	Přírodní insekticida	844
8.8.2	Chlorované cyklické uhlovodíky	846
8.8.3	Organofosforová insekticida	848
8.8.4	Karbamátová insekticida	854
8.8.5	Fyzikální insekticida	856
8.8.6	Repelenty, atraktanty a chemosterilanty	857

9. DIAGNOSTICKÉ A OCHRANNÉ LÁTKY

9.1	Rentgenová diagnostika (<i>L. Nováček</i>)	862
9.1.1	Sloučeniny kovových prvků	865
9.1.2	Jodované organické sloučeniny	866
9.1.3	Plyny	872
9.2	Nukleární diagnostika (<i>J. Vanžura</i>)	873
9.3	Radioprotektiva (<i>J. Vanžura</i>)	884
9.3.1	Látky snižující resorpci	886
9.3.2	Látky typu aminothiolů	887
9.3.3	Komplexotvorné látky	891

10. FARMACEUTICKÉ POMOCNÉ LÁTKY — AUXILIANTY

10.1	Sladidla (<i>K. Palát</i>)	897
10.1.1	Sacharidy	899
10.1.2	Umělá sladidla	905
10.2	Antioxidanty (<i>J. Hartl</i>)	912
10.2.1	Sloučeniny síry	915
10.2.2	Fenoly a jejich deriváty	916
10.3	Barviva (<i>J. Hartl</i>)	921
10.3.1	Anorganická barviva	923
10.3.2	Barviva odvozená od různých organických sloučenin	924

DOPORUČENÁ LITERATURA 932

REJSTŘÍK 934